

För ungas sysselsättning med allmän visstidsanställning

En kvantitativ studie av införandet av allmän visstidsanställning år 2007.

Amandus Carlenfors & Naoual Kristoffersen

Kandidatuppsats Nationalekonomi, 15hp

Vårtermin 2021

Handledare: Mikael Lindahl

Institutionen för nationalekonomi med statistik

Handelshögskolan vid Göteborgs universitet

Abstract

This paper aims to investigate if the Swedish government's reform of changes in the employment protection act, fulfilled one of its purposes when it comes to increasing employment for young people, after it was implemented in the year of 2007. This paper focuses on the theories developed by earlier studies regarding employment protection. Further, this study uses statistics provided by the Swedish statistical institute (SCB), with the aim to measure the relative employment rate for two different groups. Individuals in the ages of 16-34 years, are used as a treatment group. Individuals in the ages of 35-64 years, are used as a control group. We also compare groups based on industry, divided by the degree of temporary contracts typically present. The observed period is between 2001-2010.

A part of the target for the reform was to increase the rate of employment for younger people, and making it easier for individuals to reach permanent employment, while at the same time enabling general fixed-term employment. For the study, a panel-data design was applied, using the provided data from SCB. Further, the methodology of difference-in-difference was implemented, and the two groups of treatment and control were formed, sorted by age and by industry, in order to investigate the impact of the reform.

Results show a relatively weak statistically insignificant effect of the employment rate for young people in the ages of 16-34 years associated with the implementation of the reform 2007. Hence the reforms' purpose of increasing the employment rate for young people appears to have been unsuccessful. However, to be raised as important is that the effects are imprecisely estimated. Further, the results show that up until the year of 2010, there cannot be demonstrated any significant effect regarding the implementation of the reform in the year of 2007. Hence, we find no evidence that the important parallel trend assumption is violated. Further studies of general fixed-term employment is needed, and with it, the incorporation between several institutions, such as the education system, unemployment insurance and the general macroeconomic development, which all affect the employment rate.

Nyckelord

Lagen om Anställningsskydd, LAS, Sysselsättning, Sysselsättningsgrad, Relativ Sysselsättningsgrad, Tidsbegränsade anställningar, Visstidsanställningar, Allmän Visstidsanställning, Tillsvidareanställningar, Reformen, Beroende Variabel, Oberoende variabel, Difference- In-Difference, Behandlingsgrupp, Kontrollgrupp

Tack!

Amandus :

Vill först och främst tacka min fru som har gjort det möjligt för mig att sitta alla dessa timmar för att färdigställa uppsatsen. Utan henne hade detta inte varit möjligt! Vill också tacka min storebror som gett mig tillgång till hans kontor, där dom flesta av timmarna har spenderats i arbetet med uppsatsen. Vill vidare tacka min uppsatspartner Naoual för hennes tålamod med mitt tjat och för att hon styrt mig till att också fokusera på resultatet och inte bara processen. Sist men inte minst vill jag tacka vår handledare Mikael Lindahl som har varit mycket tillgänglig både för samtal och mail. Särskilt hjälpsamt var det under processen att formulera en forskningsfråga och utarbeta en metodologi för att söka svar på densamma.

Naoual :

Jag vill börja med att tacka Amandus för ett gott samarbete, för den öppenhet vi haft för varandra. Det har varit underbart att få dela den här processen och resan med honom. Jag vill fortsätta med att tacka min man och mina barn som stöttat och uppmuntrat mig under skrivandet av denna uppsats, samtidigt vill jag rikta ett STORT tack till vår handledare Mikael Lindahl som varit ett stöd för oss under hela arbetets gång och som kommit med goda råd och lett oss genom hela vårt arbete så det skulle bli så bra som möjligt.

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1 Begreppsdefinition	8
2. Bakgrund	9
2.1 Allmän visstidsanställning	9
2.1.1 Syftet med allmän visstidsanställning	9
2.1.2 Förändringar	10
2.1.3 Effekter	10
2.2 Lagen om anställningsskydd	11
2.3 Vad är tidsbegränsad anställning?	11
2.4 Finanskrisen 2008	12
2.5 Jobbskatteavdraget 2007	12
3 Litteraturgenomgång	13
3.1 Inledning	13
3.2 Effekter på aggregerad sysselsättning	15
3.2.1 Teori	15
3.2.2 Empiri	15
3.3 Effekter på sysselsättningens sammansättning	16
3.3.1 Teori	16
3.3.2 Empiri	17
3.4 Effekter på individer	17
3.4.1 Teori	17
3.4.2 Empiri	18
3.5 Effekter på produktivitet och omvandling	18
3.5.1 Teori	18
3.5.2 Empiri	19
3.6 Effekter på lönebildningen	19
3.6.1 Teori	19
3.6.2 Empiri	19
3.7 Effekter på konjunkturen	20
3.7.1 Teori	20
3.7.2 Empiri	20
4. Fördjupning	21
4.1 Hypotesformulering	24
5. Metod	25
5.1 Data	25
5.2 Material	27
5.3 Analysvariabler	28

5.4 Variabler	28
5.5 Deskriptiv statistik	30
5.6 Regressionsmodeller	30
5.7 Parallella trender	32
6. Resultat	33
7. Diskussion	35
8. Slutsats	37
9. Referenser	38
9.1 Externa länkar	41
9.2 Källdata	42
9.3 Appendix	42

1. Inledning

Många vetenskapliga alster inom det nationalekonomiska ämnet tar arbete som något givet viktigt. Men alltför ofta saknas en närmare motivering till varför arbete är viktigt. Ofta görs heller inte något försök till definition av begreppet. Implicit framgår dock att det är avlönat arbete som åsyftas. För att förbättra denna situation följer här en teoretisk motivering till varför specifikt lönearbete är viktigt.

Arbete, både avlönat och oavlönat är nödvändigt för att människan skall överleva. Produktion av mat, vatten och bostäder samt andra nödvändiga varor och tjänster krävs för att människan skall kunna fysiskt överleva. Utan arbete, definierat i denna breda bemärkelse, så kan alltså inte ett samhälle existera. Bara av detta skäl är det livsnödvändigt att en lägsta nivå på arbetsmängden upprätthålls för att inte samhället helt skulle sluta fungera. Större välstånd än denna överlevnadsnivå kräver mer arbete. Förutsatt att detta är något som är eftersträvansvärt är det alltså viktigt att så många som möjligt som vill och kan arbeta faktiskt gör det. Historiskt har det i alla samhällen funnits individer som inte kunnat, velat eller borde arbetat. Få samhällen om ens något har helt fått bort arbetslösheten. Ett avlönat arbete är också den vanligaste källan till en inkomst. Utan inkomst följer många problem för den enskilda individen.

Att vissa grupper inte arbetar är nödvändigtvis inte ett problem. Det återspeglas i vilka som statistiskt antas ingå i arbetskraften (t.ex. Barn, Pensionärer, Sjuka ingår inte). Ur ett samhällsligt perspektiv är alltså arbetslöshet ett problem för vissa grupper, nämligen dem som kan, vill och borde arbeta. Den generella ekonomiska ansatsen är alltså att det är eftersträvansvärt med låg arbetslöshet och hög sysselsättning i dessa grupper.

Fördelningen av tillgängliga arbeten mellan dessa grupper är också intressant ur ett ekonomiskt perspektiv. Det är tydligt att vissa s.k. marginalgrupper har relativt lägre sysselsättning och relativt högre arbetslöshet än det som vi kan kalla normgrupper. Vad som kan och borde göras för att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen i dessa grupper är en starkt politisk fråga. Frågan är aktuell idag och nuvarande regering med dess stödpartier har som en del av det Januariavtalet slutfört en utredning kallad En moderniserad arbetsrätt (2020). Ett av argumenten bakom tillsättandet av utredningen och i den föreslagna

förändringar i anställningsskyddet, är minskad arbetslöshet och ökad sysselsättning för marginalgrupper (Dir. 2019:17 En moderniserad arbetsrätt (2019)). Det är inte första gången förändringar i anställningsskyddet bl.a. motiveras med argument om ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet för marginalgrupper. Samma argument framfördes vid införandet av allmän visstidsanställning (Bättre möjligheter till tidsbegränsad anställning, m.m. Ds 2008:65). Gemensamt för dom flesta av förändringarna är just denna motivering. Hur utfallen blivit av denna typ av reformer är ekonomiskt intressant. Går det att empiriskt observera faktisk minskning av arbetslösheten och ökning av sysselsättningen i dessa grupper? Det är av denna anledning som den senaste reformen av det svenska anställningsskyddet, införandet av anställningsformen allmän visstidsanställning, är intressant att undersöka empiriskt.

Både från teoretisk och empirisk forskning finns det en del som tyder på att anställningsskydd har effekter på den aggregerade sysselsättningen och andra delar av ekonomin. Men mindre forskning på hur ungas sysselsättning påverkas och mycket lite (kanske inget) om hur allmän visstidsanställning påverkat ungas sysselsättning. I ett försök att undersöka detta formulerades följande forskningsfråga.

Hur har införandet av anställningsformen allmän visstidsanställning påverkat sysselsättningsgraden för unga?

En bakgrund till det Svenska anställningsskyddet är viktig för att placera in allmän visstidsanställning i dess sammanhang. Därför följer efter här en sådan.

1.1 Begreppsdefinition

Begreppet sysselsättningsgrad kan definieras på flera olika sätt. För att klargöra hur begreppet i den här uppsatsen används och definieras, kommer detta avsnitt att förmedla en sådan beskrivning.

Uppsatsen igenom kommer begreppet sysselsättningsgrad att användas kontinuerligt. Med detta begrepp menas den relativa sysselsättningsgraden. Det innebär att när sysselsättningsgraden presenteras för grupperna 16-34 år samt 35-64 år, är det alltså den relativa sysselsättningsgraden för respektive grupp som presenteras.

Relativ sysselsättningsgrad beräknas i regel som procentandelen sysselsatta av befolkningen i samma ålder. I den här uppsatsen definieras och mäts relativ sysselsättningsgrad genom antalet sysselsatta för en bransch och åldersgrupp dividerat med den totala folkmängden för åldersgruppen. Med branscher i den här kontexten menar vi en av flera branscher. Branscherna har vi delat upp i grupper för hög respektive låg andel tidsbegränsade anställningar.

2. Bakgrund

Det här avsnittet behandlar de delar av anställningsskyddslagen (LAS) som för uppsatsen är intressant och relevant. Inledningsvis kommer en genomgång av dom mest relevanta aspekterna gällande allmän visstidsanställning följt av en beskrivning av tidsbegränsade anställningar och sist en beskrivning av anställningsskyddslagen (LAS) Avslutningsvis i kapitlet beskrivs kort finanskrisen och jobbskatteavdraget som var två större makroekonomiska förändringar som inträffade under den undersökta perioden.

2.1 Allmän visstidsanställning

2.1.1 Syftet med allmän visstidsanställning

Allmän visstidsanställning är en form av tidsbegränsad anställning (för definition se 2.2). I regeringens proposition *Bättre möjligheter till tidsbegränsad anställning* (Arbetsmarknadsdepartementet) framgår att syftena med anställningsformen var flera. Övergripande menade regeringen att sammanförandet av flera tidsbegränsade anställningar till en (allmän visstidsanställning) innebar en förenkling av regelverket samt att det skulle göra regelverket mer överblickbart och förutsägbart.

Allmän visstidsanställning och tidsbegränsade anställningar i allmänhet fyllde enligt regeringen flera viktiga funktioner för företagen. Dels som ett sätt att öka arbetsstyrkan vid tillfälliga arbetstoppar och ersätta tillfälligt frånvarande personal. Vidare menade regeringen

att allmän visstidsanställning är en väg in på arbetsmarknaden för grupper med kort arbetslivserfarenhet t.ex. unga. Regeringen pekar i propositionen särskilt ut anställningsskyddslagens (LAS) bestämmelser som "*mindre flexibla än vad som krävs i dagens moderna arbetsliv*" (Arbetsmarknadsdepartementet, s.22-23) och att detta kan ha samband med den relativt höga arbetslösheten hos unga.

2.1.2 Förändringar

I kontrast med tidigare regelverk behöver företagen inte längre ange särskilda skäl för att anställa tidsbegränsat. Allmän visstidsanställning ersätter flera olika typer av tidsbegränsade anställningsformer. Där den viktigaste förändringen är att allmän visstidsanställning kan användas vid säsongarbete och vikariat. Allmän visstidsanställning innebär att tiden som någon kan vara anställd innan anställningen övergår i en tillsvidareanställning förlängs. Allmän visstidsanställning övergår till tillsvidareanställning om arbetstagaren sammanlagt varit anställd i 2 år hos samma arbetsgivare över en femårsperiod. Tidigare innebar regelverket att om arbetstagaren varit anställd med fri-visstidsanställning eller provanställning i 14 månader under en femårsperiod eller anställd som vikarie i sammanlagt 3 år så skulle anställningen övergå till en tillsvidareanställning.

2.1.3 Effekter

Utgångspunkten från den dåvarande regeringen var att införandet allmän visstidsanställning skulle innebära en förenkling av lagstiftningen och mindre restriktioner kring tidsbegränsade anställningar. Det i sin tur skulle underlätta nyanställningar och därmed fler arbetstillfällen. Förlängningen av tiden en person kan inneha allmän visstidsanställning från 14 månader till 2 år skulle innebära ökad flexibilitet och valfrihet för företagen att anpassa arbetsstyrkan efter behoven. Vidare skulle flexibiliteten innebära bättre anpassning till tillfälliga arbetsanhopningar. Sist men inte minst skulle kostnader för rekrytering och upplärning minska eftersom anställda kan arbeta längre tid på tidsbegränsade kontrakt. Sammanfattningsvis skulle den förväntade effekten av införandet av allmän visstidsanställning leda till lägre kostnader genom förenkling och ökad flexibilitet för företagen.

2.2 Lagen om anställningsskydd

Lagen om anställningsskydd och det man idag förkortar och i regel benämns som LAS, tillkom år 1974 genom Lag 1974:12. Innan lagen kom till fanns det regler i kollektivavtal som liknade dem som sedan blev lag men som inte gällde hela arbetsmarknaden. Utanför kollektivavtalen gällde i stort sett företagens fria uppsägningsrätt. Syftet med LAS är att skydda anställda.

Målet med införandet av LAS var att försäkra arbetare om att de inte skulle kunna bli uppsagda utan en rimlig anledning. En arbetsgivare skulle inte få säga upp dess arbetstagare hur som helst, utan att det fanns en saklig grund. Lagen som är aktuell idag tillkom år 1982 genom Lag 1982:80, och har sedan dess införande i omgångar förändrats och utvecklats med former som förmedlande om uppsägning samt turordningsregler (Lag 1982:80 ; Lag 2007:391).

2.3 Vad är tidsbegränsad anställning?

Tidsbegränsad anställning innebär att man som arbetstagare har ett start och ett redan bestämt slutdatum för anställningen från början. Huvudregeln i både lagen om anställningsskydd (LAS) och i kollektivavtalen är att anställningsavtal ska gälla tillsvidare. Tidsbegränsade anställningar som exempelvis provanställning eller vikariat, är alltså undantag från huvudregeln. Vilka tidsbegränsade anställningar som är tillåtna finns bestämt i LAS eller i kollektivavtal. Om det finns kollektivavtal på arbetsplatsen är det dessa regler som gäller för tidsbegränsade anställningar. Direktiv om tidsbegränsade anställningar fanns med redan vid 1974 års upplaga av lagen om anställningsskydd och var tillåtna om de motiverades av arbetsuppgifternas särskilda beskaffenhet eller gällde praktikarbete samt vikariat.

År 1982 infördes anställningsformen provanställning. Provanställningen var tidsbegränsad till maximalt 6 månader. Anställning vid tillfällig arbetsanhopning i sammanlagt högst sex månader under två år infördes också. Tillägg vad gäller tidsbegränsningar fick också göras vid feriearbete, före värnpliktstjänstgöring och efter pensionering.

2.4 Finanskrisen 2008

Efter att Amerikanska Lehman Brothers ansökte om konkurs år 2008, drabbades Sverige och övriga världen av en finanskris som klassas som den största av sitt slag sedan 1930-talet. Krisen förorsakades av mängden skulder som länder, banker och privatpersoner samlat på sig vilket vidare ledde till enorma börsfall över hela världen. För Sveriges del bidrog konsekvenserna till ekonomisk instabilitet och minskad efterfrågan på arbetsmarknad, samt ökad arbetslöshet bland hela befolkningen.

Företagen gick sämre och den svenska exporten rasade i och med att samarbetsländer fick sämre ekonomi och därmed importerade i mindre grad från Sverige. Även om Sverige tack vare starka statsfinanser lyckades återhämta sig relativt snabbt i jämförelse med många andra länder, så påverkade krisen sysselsättningsgraden inom de flesta branscher, men framförallt industrin och branscher med stor export. Ur denna aspekt behöver finanskrisen och dess effekter tas i beaktning vid tolkning av resultaten för den här undersökningen. Framförallt då krisen uppstod en kort period efter att de nämnda ändringarna i LAS introducerats (SCB, 2020; SCB 2021; Riksbanken, 2018).

2.5 Jobbskatteavdraget 2007

Genom att öka sysselsättningen och få in fler individer på arbetsmarknaden hade regeringen år 2007 som syfte att öka arbetskraftsutbudet. Detta gjorde man genom införandet av ett skatteavdrag på arbetsinkomster, också kallat för jobbskatteavdrag. Det innebar en generell skattesänkning för alla individer med förvärvsarbete och förstärktes i ett andra steg år 2008, samt ytterligare år 2009 och 2010 (RiR, 2009).

Enligt ekonomisk teori leder ett jobbskatteavdrag till en varaktigt högre sysselsättning genom ökat arbetskraftsdeltagande och lägre genomsnittlig arbetslöshet. Då antalet personer i Sverige under perioden 2007-2011 ökade med 100 000 fler än vad som kunnat förklaras av den demografiska och konjunkturella utvecklingen, indikerar detta samt riksrevisionens återkommande rapporter på att den eventuella effekten av Jobbskatteavdraget på sysselsättningsgraden under perioden inte kan bortses ifrån, behöver även denna reform tas i beaktning i samband med tolkningen av resultaten för den här undersökningen (RiR, 2009).

3 Litteraturgenomgång

3.1 Inledning

Edward Lazears artikel "Job Security Provisions and Employment" från 1990 anses utgöra startskottet för forskningen om hur anställningsskydd kan påverka ekonomin. Lazear (1990) visar med sin modell som testas ekonometriskt att avgångsvederlag vid uppsägningar skulle kunna öka arbetslösheten och minska sysselsättningsgraden. Artikeln identifierar också en substitutionseffekt där heltidsarbete byts ut mot deltidsarbete (minskat antal arbetade timmar). Företagen kan undvika kostnader för avgångsvederlag genom att ändra anställningsformerna.

1996 kan dock Addison och Grosso (1996) visa på annorlunda resultat. Med utgångspunkt i metoden introducerad av Lazear (1990) kan Addison och Grosso (1996) inte påvisa någon effekt på arbetade timmar. Ännu starkare effekter på arbetslöshet och sysselsättningen bekräftas. Addison och Teixeira (2005) expanderar Lazears metod med fler regressorer och år och även här återfinns stöd för effekten på arbetslösheten. Dock är effekten på sysselsättningen och långtidsarbetslösheten svagare än i Lazear (1990). Det finns också studier som visar små eller obefintliga och definitivt oklara samband mellan anställningsskyddets strikthet och arbetslösheten t.ex. Avdagic (2014) som dessutom visar att effekten är oklar för gruppen unga.

Det här mönstret av spretande resultat är symptomatiskt för både den teoretiska och empiriska forskningen på anställningsskyddets sysselsättningseffekter. Detta problem blir inte mindre av att det även finns en mängd andra faktorer som rimligen kan antas ha eller bevisligen har en påverkan på sysselsättning och arbetslöshet särskilt makroekonomiska förändringar (t.ex. Finanskris och Jobbskatteavdrag). Som så många andra ekonomiska fenomen är den sammantagna ekonomiska miljön komplex.

Det tåls att påpeka att resultaten av forskningen också är starkt beroende av val av metod, modell och data. Flera av dom specifika problem som finns i forskningen tas upp av Howell, Baker, Glyn, and Schmitt (2007). Bl.a. lyfts problemen med att utgå ifrån den s.k. perfekt konkurrens modellen och problemen med att olika studier använder arbetslöshetsmått för olika länder som är svåra att jämföra. Det är något som läsaren bör ha med sig som en

bakgrund till den fortsatta litteraturgenomgången. Det är också därför, för att visa komplexiteten, vi valt att inkludera flertalet effekter utöver de som är mest relevanta för vår forskningsfråga. I slutet av litteraturgenomgången kommer en fördjupning av anställningsskyddets tänkta sysselsättningseffekter.

Vi har låtit oss inspireras av den textuella dispositionen från flertalet böcker och artiklar inom detta område. Därför är litteraturgenomgången upplagd på följande vis.

Först inleds med en uppställning av sex huvudområden som anställningsskydd antas påverka och en kortare beskrivning av dessa. Det finns också skäl till att dela upp varje enskilt sakområde i två delar. En del som beskriver den ekonomiska teorin bakom och en där den ekonomiska empirin beskrivs.

I huvudsak har vi identifierat sex huvudområden som teoretisk och empirisk forskning på anställningsskyddets effekter beforskat.

Tabell 1: Effekter

1	Effekter på den aggregerade sysselsättningen
2	Effekter på sysselsättningens sammansättning
3	Effekter på demografiska grupper
4	Effekter på produktivitet och omvandling
5	Effekter på lönebildningen
6	Effekter på konjunkturen

3.2 Effekter på aggregerad sysselsättning

3.2.1 Teori

Det antas att kostnader för uppsägningar har två effekter som påverkar sysselsättningen. Den ena är att det blir färre uppsägningar desto svårare (högre kostnader) det är för företagen att säga upp en anställd. Men det blir samtidigt färre nyanställningar eftersom företagen ser det som en ökad risk (höga kostnader för uppsägning) att bli "fast" med en felrekrytering. Företagen antas alltså bli mer försiktig med att nyanställa och säger upp färre anställda. Beroende på vilken av dessa motsatta flöden som är relativt större än den andra kan det få helt olika sysselsättningseffekter. Minskade uppsägningar minskar ju arbetslösheten (ökar sysselsättningen) men färre nyanställningar ökar arbetslösheten (minskar sysselsättningen). Nettoeffekten på sysselsättningen är därför teoretiskt oklar. Det antas också drabba olika demografiska grupper i arbetskraften s.k. marginalgrupper. Lågutbildade, utlandsfödda och unga är grupper som generellt antas ha högre arbetslöshet (lägre sysselsättning) och i större utsträckning arbeta deltid med tidsbegränsade anställningar.

3.2.2 Empiri

Empiriskt kvarstår den oklara nettoeffekten på den aggregerade sysselsättningen (arbetslösheten). Här är det viktigt att poängtera att striktheten i ett anställningsskydd allmänt kan tolkas som högre kostnader för uppsägningar desto striktare skydd. Men det finns olika typer av kostnader och dessutom olika typer av kostnader i olika lagstiftning i olika länder.

Avgångsvederlagskostnader är utgångspunkt i Lazear (1990) och även i arbeten baserade på Lazear såsom Addison et al (1996, 2005). Avgångsvederlag är en form av direkt kostnad för uppsägningar medan indirekta kostnader kan uppstå som en konsekvens av svårigheten att säga upp ett kontrakt. Studier som tittar på effekten av tidsbegränsade anställningar ger blandade resultat. Boeri och Garibaldi (2007) visar på en s.k. Honeymoon effect som innebär att sysselsättningen ökar initialt efter en minskning av striktheten i anställningsskyddet (antag lägre kostnader för företagen) men att denna effekt kommer att avta över längre tid. Dom menar att det skulle kunna förklara utvecklingen i vissa Europeiska länder med först stigande sysselsättning men sedan fortsatta jämna nivåer. Blanchard och Landier (2002) visar tvärtom på minskande sysselsättning och ökad arbetslöshet. Slutligen visar Avdagic (2014) att

strikteten i anställningsskyddet inte har någon effekt på aggregerad sysselsättning. Samma resultat återfinns i en studie av Nickell och Layard (1999).

3.3 Effekter på sysselsättningens sammansättning

3.3.1 Teori

I princip antas att effekten av minskade uppsägningar och minskade nyanställningar minskar sannolikheten för alla grupper att bli uppsagd eller nyanställd. Men beroende på hur anställningsskyddet är konstruerat kan det påverka olika demografiska grupper olika mycket. Längre anställningstider för arbetstagare antas innebära högre kostnader för företagen för uppsägningar. Arbetstagare med kortare anställningstider borde alltså relativt arbetstagare med längre anställningstider ha en högre sannolikhet för att bli uppsagd. Längre anställningstid borde innebära relativt högre ålder på arbetstagarna och därmed borde det vara relativt större sannolikhet för arbetstagare med lägre ålder att bli uppsagda. Längre anställningstid antas signalera högre produktivitet och/eller mindre osäkerhet kring arbetstagarens produktivitet. Kortare anställningstid antas signalera det motsatta. Unga arbetstagare och/eller arbetstagare med osäker produktivitet (utbildning, arbetslivserfarenhet osv.) bör därför missgynnas av starkare anställningsskydd genom att det blir svårare att få ett arbete. Och omvänt borde gynnas av ett svagare anställningsskydd.

Starkt anställningsskydd borde därför minska sysselsättningen i marginalgrupper och svagare anställningsskydd borde därför öka sysselsättningen i marginalgrupper. Sammansättningen mellan grupper borde alltså se olika ut beroende på styrkan i anställningsskyddet. Om företagets efterfrågan på arbetskraft är stabilt skulle det kunna innebära att det blir relativt fler arbetstagare från marginalgrupper som får ett arbete. Då skulle sammansättningen mellan marginalgrupper och normgruppen ändras.

3.3.2 Empiri

Som framgått tidigare i punkterna 1.1, 1.2 och 2.1 så är det oklart vilken effekt på aggregerad sysselsättning som strikteten i anställningsskyddet har. I utgångsläget antas effekten påverka alla grupper lika men beroende på utformning av skyddet och andra variabler (utbildning,

ålder, kön, inrikes- och utrikes född) så kan effekten slå olika. Det finns fler studier som pekar på att just effekten på ungas sysselsättning är negativ med ett striktare anställningsskydd Bassanini och Duval (2006), Bertola et al (2007), Botero et al (2004), Feldmann (2003) Heckman och Pagés-Serra (2000), Jimeno och Rodriguez-Palenzuela (2002), Lindert och Allard (2006), Scarpetta (1996) och Skedinger (1995). Om effekten slår olika innebär det att sammansättningen mellan t.ex. unga och äldre i sysselsättning och arbetslöshet påverkas. Om unga oftare är arbetslösa och har lägre sysselsättning så är det proportionellt färre av dom i sysselsättning men proportionellt fler av dom i arbetslöshet. Det finns som tidigare nämnts andra studier där inga effekter kan påvisas för unga eller t.o.m positiva effekter Amable et al (2007).

3.4 Effekter på individer

3.4.1 Teori

Sysselsättningseffekterna ovan kan också anses vara effekter på individer. Särskilt med tanke på att styrkan i effekten skulle kunna se olika ut för olika grupper. Sannolikheten för en enskild individ att bli eller vara arbetslös beror därmed också på vilken grupp denne tillhör.

Men forskningen här fokuserar på den upplevda tryggheten kopplat till striktheten i anställningsskyddet. Teoretiskt antas att anställningsskydd kan ses som en form av försäkring för arbetstagaren mot risken att bli arbetslös. Det borde innebära relativt högre grad av upplevd trygghet (mindre grad av osäkerhet). Individer antas här vara riskaversiva.

En annan effekt som diskuteras i litteraturen är risken för stigmatisering av arbetslösa och särskilt långtidsarbetslösa. En effekt av denna stigmatisering skulle kunna vara förlängd arbetslöshetstid. Individens arbetslöshet av arbetsgivare felaktigt tolkas som ett problem hos individen (osäker produktivitet), när det egentliga skälet är en inträdesbarriär in i arbete uppkommen av striktheten i anställningsskyddet. Det förutsätter att arbetsgivare blir mer riskaversiva mot felrekryteringar med striktare anställningsskydd.

3.4.2 Empiri

När det gäller den upplevda tryggheten pekar dom empiriska resultaten på motsatt effekt från teorin. Böckerman (2002, 2004) visar resultat som pekar på att striktare anställningsskydd

istället minskar den upplevda tryggheten. Samma resultat kommer Clark och Postel-Vinay (2005, 2008) fram till. Stigmatiseringen är inte ett litet problem för den enskilda individen, särskilt i de fall då arbetsgivare felaktigt antar låg produktivitet hos en individ som varit eller är arbetslös. Norlander, Ho, Shih, Walters & Pittinsky (2020) visar på problemen med antagandet om låg produktivitet och individualiseringen av arbetslösheten. Det kan i själva verket vara andra orsaker såsom makroekonomiska förhållanden som är skälet till arbetslösheten. Det i sin tur kan leda till att företag missar att anställa produktiva arbetare. Biewena och Steffes (2010) hittar dock inte en stigmatiseringseffekt på chanserna för en arbetslös att få arbete igen.

3.5 Effekter på produktivitet och omvandling

3.5.1 Teori

Om ett starkare anställningsskydd innebär att det blir svårare för arbetsgivare att säga upp någon (höga uppsägningskostnader) det skulle kunna teoretiskt innebära att fler improduktiva jobb behålls. I alla fall så länge kostnaden för företagen för uppsägning är högre än kostnaden av att behålla det improduktiva arbetet.

Om det också är så att ett starkare anställningsskydd påverkar flödena in och ut ur arbete så att dessa minskas kan det leda till att det inte går lika snabbt att omvandla näringsstrukturen efter den ekonomiska utvecklingen. Det vill säga det tar längre tid att flytta arbetstagare från improduktiva företag till produktiva företag.

Det finns dock teoretiskt omvända effekter. Längre anställningstider skulle kunna öka arbetstagarnas företagsspecifika kunnande. En sorts specialisering som kan påverka produktiviteten positivt. Företagen kan också ha incitament att öka produktiviteten hos arbetstagarna för att undvika kostsamma uppsägningar men kompensera för improduktivitet.

3.5.2 Empiri

Bassanini och Venn (2007) finner ett negativt samband mellan produktivitet och striktheten i anställningsskyddet. Dock är effekten oklar för situationen där lagstiftningen är segmenterad mellan tidsbegränsade anställningar och fasta anställningar.

3.6 Effekter på lönebildningen

3.6.1 Teori

Ett av flera synsätt på hur lön kan påverkas av anställningsskydd är att se anställningsskydd som en form av försäkring mot arbetslöshet. Försäkringen tillhandahålls genom lagstiftningen men företagen bär kostnaderna. Företagen kan då vilja ha kompensation för de ökade kostnaderna och kommer därför att vilja minska lönekostnaderna. Arbetstagaren får på detta sätt betala en "försäkringspremie" i form av lägre löner. Den s.k. Insider vs Outsider teorin som utvecklades av Lindbeck och Snower (2001) beskriver istället ett omvänt förhållande. Ett starkare anställningsskydd innebär en starkare förhandlingsposition för arbetstagarna som därmed kan pressa upp löner.

Teoretiskt spretar alltså effekterna på lönebildningen. Lönebildningen kan dessutom ha en långsiktig påverkan på sysselsättningen. Alltför höga löner kan antas minska företagets vinst och som en effekt av det minska viljan för företag att investera i nya arbeten. Detta komplicerar analysen då anställningsskydd antas påverka löner som antas påverka sysselsättningen som i sin tur också kan antas påverkas av anställningsskyddet.

3.6.2 Empiri

Precis som teorin kring lönebildning spretar empirin. Leonardi och Pica (2007) med Schivardi och Torrini (2008) får i sina studier resultat som pekar på att arbetstagarna får betala genom lägre löner igenom ett striktare anställningsskydd. Men Friesen (1996) visar istället på att lönerna ökar för dem som fortfarande är kvar i arbete, särskilt för fackligt anslutna. Leonardi et al (2007) resultat stämmer med prediktionen från Lazear (1990) och Friesens (1996) stämmer med insider vs outsider teorin.

3.7 Effekter på konjunkturen

3.7.1 Teori

Konjunkturen förstådd som kortsiktiga förändringar i den ekonomiska utvecklingen som kommer av olika makroekonomiska chocker, borde i sig självt, påverka sysselsättningen. Det oavsett striktheten i anställningsskyddet. Förändringar i efterfrågan kan också antas påverkas av sysselsättningen. Vad som orsakar vad och i vilken ordning är alltså oklart, och det är kanske rentav felaktigt att beskriva processen som linjär på detta sätt. Istället är det hur

konjunktorens svängningar förstärks eller försvagas som en effekt av hur arbetsskapandet och arbetsförstörelsen påverkar omsättningen av arbeten som i sin tur påverkas av hur striktheten i anställningsskyddet påverkar hastigheten i arbetsskapandet samt arbetsförstörelsen. Vi kan här tala om arbetsomsättningens känslighet för konjunktoren och hur den känsligheten minskar när striktheten i anställningsskyddet ökar och omvänt. Företagen säger upp färre i lågkonjunktur och anställer färre i högkonjunktur. Nettoeffekten av detta är teoretiskt oklar.

3.7.2 Empiri

Empiriskt pekar resultaten åt lite olika håll. Vissa studier finner inga större skillnader mellan arbetsomsättningen mellan länder med olika strikt anställningsskydd Bertola och Rogerson (1997). Andra studier påvisar negativa effekter på arbetsomsättningen (minskar) Messina och Vallanti (2007). Ett annat empiriskt resultat som inte direkt tas upp i teoridelen är den stabiliserande effekt som striktare anställningsskydd kan beskrivas ha Messina och Vallanti (2007). När känsligheten för konjunktoren minskar så blir arbetsmarknaden mindre volatil. Stabiliseringspolitik är en del av en stats ekonomiska politik i många avancerade ekonomier.

För denna uppsats syften är det sysselsättnings effekterna som undersöks, men det är av intresse att se komplexiteten i frågan. Lönenivåer, produktivitet, konjunktur är sådant som också kan antas påverka sysselsättningen. Sysselsättningseffekterna av förenklingarna i anställningsskyddet är därför svåra att särskilja från andra effekter.

4. Fördjupning

Relevant för denna uppsats är effekter på sysselsättningen och vi har identifierat följande effekter.

Tabell 2

1	Sammanställningseffekt
2	Substitutionseffekt
3	Sysselsättningseffekt
4	Arbetslöshetseffekt

Effekterna hänger samman med varandra. Den demografiska sammansättningen i gruppen sysselsatta påverkas av vilka demografiska grupper som förenklingar i anställningsskyddet påverkar mest. Både från teori, empiri och deskriptiv statistik finns det stöd för att unga i större utsträckning är arbetslösa, har lägre sysselsättning och oftare har en tidsbegränsad anställning (SCB AKU 2001-2010). Sammansättningen efter grupp i sysselsättningen är därför av intresse.

Teoretiskt kan sysselsättningen för unga förändras på två sätt. För det första kan en minskad strikthet av anställningsskyddet öka den aggregerade sysselsättningen för alla grupper och omvänt minskar sysselsättningen för alla grupper. För det andra kan företagen substituera fasta anställningar för tidsbegränsade anställningar. Sannolikheten att den som får en tidsbegränsad anställning är ung är relativt större än den är äldre. Det borde isåfall över tid innebära att fler unga får arbete relativt äldre. Nettoeffekten på sysselsättningen skulle då kunna vara noll men sammansättningen av sysselsatta förändras. Även den aggregerade arbetslösheten och sammansättningen i densamma förändras på samma sätt, men med omvänd effekt. Det vill säga, färre yngre arbetslösa och fler äldre arbetslösa relativt varandra,

För att sammansättningen skall förändras krävs att sysselsättningens och arbetslöshetens ut- och inflöden inte är jämnt fördelade. Flera studier påvisar att tidsbegränsade anställningar står för en stor andel av flödena. Arai Mahmood och Fredrik Heyman (2002) som baserat på svenska data visar att runt hälften av arbets- och arbetstagar flödena kommer ifrån tidsbegränsade anställningar som under undersökningsperioden utgjorde ungefär 10% av alla anställningar. Den här känsligheten i tidsbegränsade anställningar skulle stämmer överens med hur Catalina Amuedo-Dorantes och Miguel Á. Malo (2007) visar att företag använder tidsbegränsade anställningar. Deras resultat pekar på att företagen på kort sikt använder tidsbegränsade anställningar som en buffert för förändringar i efterfrågan. Det tyder på att fasta anställningar varierar i relativt mindre utsträckning .

Sammansättningen påverkas också av hur anställningsskyddet är utformat, precis som i flera andra länder har reformer på området inneburit en tudelning mellan tidsbegränsade anställningar och fasta anställningar. Där regelverket för tidsbegränsade anställningar innebär väsentligt lägre kostnader för uppsägningar än för fasta anställningar.

Blanchard och Landier (2002) menar att ett tudelat anställningsskydd skulle kunna innebära ökad arbetslöshet. Deras empiriska resultat pekar på minskad tid i arbetslöshet för unga men å andra sidan flera arbetslöshetsperioder. Nettoeffekten av på den aggregerade sysselsättningen och arbetslösheten blir därför oklar.

Boeri (2007) menar att effekten av tudelade anställningsskydds förenklingar har en initial effekt där sysselsättningen ökar men att effekten över tid stabiliseras och avtar. Återigen är det så att unga i större utsträckning har tidsbegränsade anställningar än äldre. Det skulle alltså kunna vara så att unga initialt får ökad sysselsättning men effekten över tid blir oklarare.

I en studie av Kahn (2007) påvisas att ökad strikthet i anställningsskyddet (försvåring) minskar andelen unga (och andra marginalgrupper) som har fasta anställningar. Enligt studien är fasta anställningar som har höga kostnader för uppsägning det som driver upp andelen tidsbegränsade anställningar. Det indikeras vidare att om det görs lättare att anställa på tidsbegränsad anställning så innebär det inte en ökning av andelen. I en senare studie visar samma Kahn (2010) att andelen tidsbegränsade anställningar ökar när det görs lättare att anställa under sådana former. Den relativa kostnaden för anställningsformerna är isåfall den drivande faktorn. Studien visar ingen ökad aggregerad sysselsättning. Här kan det alltså handla om en substitutionseffekt som kommer av förändrade relativkostnaderna. Det skulle i sin tur kunna innebära högre sysselsättning för unga på bekostnad av äldre, alltså en ändrad sammansättning.

Andra studier visar på att anställningsskyddet inte har någon påverkan på ungas sysselsättning. Avdagic (2015) menar att reformer endast i anställningsskyddet inte leder till ökad sysselsättning. Noelke (2016) visar samma resultat men för unga.

Sammanfattningsvis är dom teoretiska sysselsättningseffekterna av förenklingar i anställningsskyddet för unga oklara och pekar i flera olika riktningar. Samma oklara effekter uppvisas i empiriska studier.

Möjliga förklaringar till detta är att en initial positiv effekt som är avtagande över tid och eventuellt negativ över tid, iallafall på aggregerad nivå. Det kan i sin tur bero på en substitutionseffekt där tidsbegränsade anställningar ersätter fasta anställningar. Det kan antas att fasta anställningar tar längre tid att avsluta eftersom dessa generellt är förknippade med

högre kostnader. Därmed så tar det längre tid att ersätta fasta anställningar med tidsbegränsade anställningar. En ytterligare förklaring kan vara att företagen har fyllt sina behov av flexibla anställningar för att möta kortsiktiga förändringar i efterfrågan. Ekonomin skulle alltså kunna befinna sig i en sorts steady state för sammansättningen mellan fasta- och tidsbegränsade anställningar. Det är dock empiriskt uppenbart att det i stor utsträckning är unga som har tidsbegränsade anställningar och som i större utsträckning är arbetslösa samt har lägre sysselsättning. Utifrån vår tolkning av litteraturen så är en rimligare förklaring till sysselsättningsnivåerna för unga andra institutioner på arbetsmarknaden och interaktioner mellan dessa samt andra makroekonomiska faktorer som påverkar hela ekonomin. Sist men inte minst kan anställningsskyddet ha olika mycket effekt i olika ekonomiska miljöer och för olika grupper.

Avdagic (2015) skriver intressant i sina slutsatser

“The actual effect of EPL may depend on the overall institutional set-up and interactions between labour markets, social policy, skill regimes and product markets — features that may not be adequately captured by country fixed effects.”

Noelke (2016) tar också upp tudelade reformer av anställningsskyddet och skriver

“However, partial deregulation has at least not increased youth unemployment, as some critics have argued. The theoretical discussion already indicated multiple countervailing mechanisms through which EPL affects youth labour market outcomes. Possibly, these mechanisms are offsetting each others’ effects with more or less equal strength, yielding small effects not significantly different from zero.”

Efter denna genomgång följer formulering av hypoteser baserade på teori och empiri från denna litteraturgenomgång.

4.1 Hypotesformulering

Med utgångspunkt i tidigare forskning (litteraturgenomgången) följer här formulering av hypoteser för testning.

Ett sammanfattande sätt att se på förenklingar i anställningsskydd är att det påverkar kostnader förknippade med anställningar. Striktare anställningsskydd ökar kostnader och flexiblare anställningsskydd minskar kostnader. Minskade kostnader antas påverka sysselsättningen och arbetslösheten. Hur sysselsättningen kan påverkas har sammanfattats i tabell 2. Utifrån dessa enkla modeller och antaganden kan testbara hypoteser formuleras.

Om minskade kostnader förknippade med anställningar minskar så borde företagen anställa fler. Allt annat lika bör då den aggregerade sysselsättningen öka och den aggregerade arbetslösheten minska. Oavsett om effekten är symmetrisk eller asymmetrisk för olika grupper så antas här också att den aggregerade sysselsättningen för unga borde öka i någon omfattning. Detta leder fram till följande hypotes.

Hypotes 1: Att den relativa sysselsättningsgraden för unga kommer att öka efter införandet av allmän visstidsanställning.

Antag vidare att det blir relativt billigare att anställa på tidsbegränsade kontrakt och att det ökar viljan från företagen att anställa unga som antas ha en osäker produktivitet. Det är tydligt empiriskt att unga i större grad har tidsbegränsade kontrakt. Dom relativt billigare tidsbegränsade anställningarna gör det relativt mer attraktivt för företag att ersätta fasta anställningar med tidsbegränsade borde det innebära att fler unga anställs (substitutionseffekt). Om företagen substituerar bör det leda fram till en annan sammansättning av sysselsatta och arbetslösa.

Substitutionseffektens styrka antas vara starkare i branscher med låg andel tidsbegränsade anställningar, helt enkelt eftersom det är där det finns fler fasta anställningar att substituera med och för att företagen antas ha vägt dom relativa kostnaderna mellan anställningsformerna innan förenklingen av anställningsskyddet på sådant sätt att sammansättningen mellan tidsbegränsade och fasta anställningar är den kostnadsmässigt mest gynnsamma. I branscher med redan hög andel tidsbegränsade anställningar bör effekten vare mindre eller rentav obefintlig, behoven av tidsbegränsade anställningar är i stort redan täckta. Detta leder fram till ytterligare två hypoteser.

Hypotes 2 : Att den relativa sysselsättningsgraden i branscher med låg andel tidsbegränsade

anställningar kommer att öka efter införandet av reformen.

Hypotes 3 : Att den relativa sysselsättningsgraden för unga i branscher med låg andel tidsbegränsade anställningar kommer att öka efter införandet av reformen.

Sammanfattningsvis är det alltså tre hypoteser som testas och här efter följer en genomgång av metoden för testning av hypoteserna.

5. Metod

Följande avsnitt behandlar uppsatsens metodologi. Här presenteras en beskrivning av paneldata och material för undersökningen, för att sedan förklara undersökningens olika variabler. Avslutningsvis kommer kapitlet att presentera deskriptiv statistik.

5.1 Data

För undersökningen används paneldata, vilka är mätningar av samma enheter över tid. Vidare innebär det, att för den här undersökningen kommer den relativa sysselsättningsgraden för unga kvinnor och män gemensamt att mätas inom samma grupp. Hur fördelningen mellan kön ser ut, är i den här undersökningen inte relevant.

Klassiskt för paneldata är att man använder en tidsvariabel och en panelvariabel. I det här fallet blir tidsvariabeln år 2001-2010 och panelvariabeln sysselsättningsgrad. Tidsvariabeln kommer i regressionerna inte att användas som en variabel, utan är endast ett index. Valet av paneldata grundar sig delvis på att tidsaspekten sträcker sig ca 10 år. En annan vanlig metod är tidsserier, vilket dock i regel sträcker sig över en längre tidsperiod. Då data dessutom är fullständig och inte innehåller några missing values, motiverar det valet av paneldata. Vidare ger paneldata en relativ effektiv möjlighet att uppskatta förändringar både för yngre, men också äldre, samt över tid.

Då avsikten är att analysera paneldata över en 10-års period för att få en tillräcklig bredd i undersökningen, bör man också lättare kunna se ett mönster i eventuella händelser runt LAS-ändringen år 2007. I det här fallet har vi valt att kontrollera för åren 2001 till 2010. Valet av dessa år är grundade på möjligheten att få en syn på det allmänna läget några år innan och efter ändringen. Viktiga aspekter att ha med sig vid analysen och tolkningen av undersökningen, är att andra genomförda reformer eller större händelser såsom finanskrisen 2008, kan försvåra estimeringen av slutsatsen för LAS-ändringens effekter på den relativa sysselsättningsgraden för unga.

Eftersom en av LAS-ändringens huvudsakliga syfte var att öka sysselsättningen hos framförallt unga människor, har vi valt att observera detta genom att dels titta på den relativa sysselsättningsgraden för gruppen över tid, men också jämföra med den äldre åldersgruppen i syfte att observera eventuella skillnader.

Undersökningen studerar naturliga händelser och kan därför ses som en icke-experimentell design. Fördelen med detta är att man genom den valda metoden minskar risken för manipulation av variabler, vilket vidare också bör ge ökad validitet. En eventuell nackdel som dock skall beaktas är att jämfört med experimentell design, krävs starkare antaganden vad gäller hur jämförbara de analyserade grupperna är.

5.2 Material

Mätperioden som går mellan åren 2001-2010 är hämtat från statistiska centralbyrån (SCB), vilka innehar både offentlig statistik, men också övrig statlig statistik och statistiska undersökningar. SCB fungerar som Sveriges nationella statistiska institut och tillförlitligheten för institutet som källa kan anses vara av god art, ur den aspekten att SCB faktiskt arbetar på uppdrag av regeringen och därigenom har som uppgift att sprida statistik.

I urvalet av data som sträcker sig runt eller över perioden för 2007, är det vanligt att man behöver ta i beaktning Sveriges omdefinierade arbetslöshetsstatistik, som skedde samma år. Enligt det nya konceptet efter år 2007 visar statistiken för arbetslöshet en högre nivå än vad den tidigare gjort, och detta eftersom de efterkommande undersökningarna definierat heltidsstuderande som arbetslösa, vilket tidigare inte gjorts. Detta medför att siffrorna skiljer

sig mer än vad de annars hade gjort. För den här undersökningen skall dock noteras att den kända och eventuellt missvisande statistiken inte kommer påverka arbetet. Detta eftersom vi endast mäter den relativa sysselsättningsgraden och antal sysselsatta individer och därmed undgår risken för mätfel av sådan karaktär.

Då åldersgrupperna 16-34 år respektive 35-64 år har valts i syfte att fördela yngre med äldre, har detta delvis med källdatan att göra. För data inhämtad från SCB med statistik på sysselsättningsgrad fördelat över åldersgrupper, är de individer som är av intresse indelade i åldersgrupperna 16-24 år, 25-34 år, 35-44 år, 45-54 år, 55-64 år. Eftersom syftet med den här undersökningen handlar om att mäta reformeringen av LAS 2007 för yngre, är det viktigt att få med alla individer för gruppen. Vid val av material fick vi därför ta i beaktning vilka individer som undersökningen har som syfte att studera. I det här fallet är det ur undersökningens perspektiv inte relevant att utesluta yngre individer efter 25 år ur gruppen för yngre, och valde därför att använda även den kullen till vår behandlingsgrupp. Enligt SCBs mätningar om tidsbegränsade anställningar är även dessa grupperade i åldrarna 15-34, vilket ytterligare motiverade beslutet om fördelningen av grupper. Länk till källdata finns under kapitel 9 avsnitt 9.2 källdata.

5.3 Analysvariabler

I undersökningen kommer det statistiska programmet STATA att användas. metoden för användningen kallas för difference-in-difference med robusta standardfel, och genomförs via regressionsanalyser i syfte att observera om den, enligt syftet förväntade effekten på den relativa sysselsättningsgraden efter införandet av LAS- ändringen 2007, gav effekt för den yngre gruppen.

Difference-in-difference är en vanligt förekommande metod inom dels nationalekonomi, men dels också mätningar av reform effekter generellt i landet. Fördelen med metoden är bland annat möjligheten att studera effekter av politiska beslut och förändringar för specifika områden eller grupper. Då ändringen i LAS i första hand hade som mål att öka sysselsättningen för den yngre delen av befolkningen snarare än den äldre, mäts effekten mot två olika åldersgrupper, kontrollgrupp respektive behandlingsgrupp. Genom denna metod bör vi kunna få en bild av reformens effekt (Abadie, 2005; Hill, et al. 2011). Yngre 16-34 år är

behandlingsgrupp och äldre 35-64 år är kontrollgrupp. Samtliga difference-in-difference regressioner som används i denna undersökning är linjära modeller med robusta standardfel.

Syftet är att kunna genomföra undersökningen med de variabler som är relevanta och med data från SCB har vi sedan kunnat beräkna den relativa sysselsättningsgraden för de olika åldersgrupperna under respektive år. Bearbetning av data har skett genom att åldersgrupperna delats upp i 16-34 år samt 35-64 år. Länk till separata datakällor finns i kapitlet referenser.

5.4 Variabler

Totalt sju variabler är inkluderade i uppsatsen: den beroende variabeln som undersöks i studien är skillnaden i "Relativ sysselsättningsgrad" som gäller för alla modeller. Den mäts genom antalet sysselsatta för en bransch och åldersgrupp dividerat med den totala folkmängden för åldersgruppen. För difference in-difference modellen används sedan tre dummyvariabler, "dum_yngre", "dum_bransch" och "dum_reform", vidare skapas interaktionstermer utifrån de tre skapade dummyvariablerna.

I tabell 3 nedan redovisas respektive variabel var för sig och dess tillhörande kodning.

Tabell 3. Kodning av variabel.

Variabler	Kodning
Relativ sysselsättningsgrad	Antalet sysselsatta för en bransch och åldersgrupp dividerat med den totala folkmängden för åldersgruppen under perioden 2001-2010. $\frac{E_{ba}}{Ea}$, där a är åldersgruppen och b är branschen. Åldersgrupperna delats upp i två 16-34 år samt 35-64 år och branscherna delats upp i två, branscher med hög andel tidsbegränsade anställningar samt branscher med låg andel tidsbegränsade anställningar.
dum_yngre	En dummy variabel som tar värdet 1 för unga 16-34 och värdet 0 för äldre 35-64.
dum_bransch	En dummy variabel som tar värdet 1 för branscher med hög andel tidsbegränsade anställningar och värdet 0 för branscher med låg andel tidsbegränsade anställningar.
dum_reform	En dummy variabel som tar värdet 1 för 2008 och senare och värdet 0 för 2001 till 2007.
dum_yngre*dum_reform	Interaktionsterm. Tar värdet 1 om dum_yngre är 1 annars 0.
dum_bransch*dum_reform	Interaktionsterm. Tar värdet 1 om dum_bransch är 1 annars 0.
dum_bransch*dum_yngre*dum_reform	Interaktionsterm. Tar värdet 1 om dum_bransch och dum_yngre är 1 annars 0.

5.5 Deskriptiv statistik

I tabell 4 nedan presenteras samtliga undersökta variabler där man kan utläsa antal

observationer, medelvärden, standardavvikelser och min/max värde för variablerna.

Tabell 4: Deskriptiv statistik över samtliga undersökta variabler.

Variabel	N	Mean	Std.Div	Min	Max
Sysselsättningsgraden	40	0.053	0.044	0.005	0.128
dum_yngre	40	0.5	0.506	0	1
dum_bransch	40	0.5	0.506	0	1
dum_reform	40	0.3	0.464	0	1

Regressionerna är genomförda på 40 observationer, fyra observationer per år. Detta grundar sig i att vi tittar på hög sysselsättning och gruppen äldre, låg sysselsättning och gruppen äldre, hög sysselsättning och gruppen yngre, samt låg sysselsättning och gruppen yngre. Det innebär att det totala antalet observationer uppgår till 40 stycken, vilket kan tyckas vara få. Då sysselsättningsgraden är baserade på aggregerade variabler bör detta dock inte ses som ett problem. Användandet av få observationer är vanligt förekommande i difference-in-difference metoden. Lista över samtliga observationer för den beroende variabeln finns i kapitel 9.3 Appendix.

Medelvärdet för variabeln sysselsättning (0.053) kan tänkas vara lågt. Anledningen till siffran är som förklarats i *kap 5.4*, att den beroende variabeln räknas som antalet sysselsatta för en bransch och åldersgrupp dividerat med den totala folkmängden för åldersgruppen.

5.6 Regressionsmodeller

För att pröva hypoteserna och besvara frågeställningen om effekten av reformen på den relativa sysselsättningsgraden har tre olika regressionsmodeller konstituerats :

$$(1) \text{ Sysselsättningsgraden} = \beta_0 + \beta_1 \text{ dum\_yngre} + \beta_2 \text{ dum\_reform} + \beta_3 \text{ dum\_yngre} * \text{ dum\_reform} + \varepsilon$$

Där:

β_1 : skillnaden i den relativa sysselsättningsgraden mellan unga och äldre när $dum\_reform = 0$, dvs 2001 till 2007.

β_2 : skillnaden i den relativa sysselsättningsgraden mellan tidsperioderna innan och efter reformen för äldre.

β_3 : skillnaden i den relativa sysselsättningsgraden mellan åldersgrupperna före och efter reformen

$$(2) \text{ Sysselsättningsgraden} = \beta_0 + \beta_1 dum\_bransch + \beta_2 dum\_reform + \beta_3 dum\_bransch * dum\_reform + \varepsilon$$

β_1 : skillnaden i den relativa sysselsättningsgraden mellan branscherna när $dum\_reform = 0$, dvs 2001 till 2007.

β_2 : skillnaden i den relativa sysselsättningsgraden mellan tidsperioderna innan och efter reformen för äldre.

β_3 : skillnaden i den relativa sysselsättningsgraden mellan branscherna före och efter reformen

$$(3) \text{ Sysselsättningsgraden} = \beta_0 + \beta_1 dum\_yngre + \beta_2 dum\_reform + \beta_3 dum\_bransch + \beta_4 dum\_yngre * dum\_bransch * dum\_reform + \varepsilon$$

β_1 : skillnaden i den relativa sysselsättningsgraden mellan unga och äldre när $dum\_reform = 0$, dvs innan reformen.

β_2 : skillnaden i den relativa sysselsättningsgraden mellan tidsperioderna innan och efter reformen för äldre.

β_3 : skillnaden i den relativa sysselsättningsgraden mellan branscherna före och efter reformen.

β_4 : skillnaden i den relativa sysselsättningsgraden mellan unga inom branscher med hög andel tidsbegränsade anställningar och äldre inom andra branscher före och efter reformen.

I regressionerna finns en slumpterm. Dessa ska vara homoskedastiska, vilket i sig betyder att de har samma inbördes varians för alla slumptermen. Autokorrelation och heteroskedasticitet

är vanligt förekommande problem inom paneldata. På grund av detta har vi valt att använda oss av regressioner med robusta standardfel. Dessa är flexibla i termer av hur standardfelen är, medan vi samtidigt antar att standardfelen är okorrollerade mellan enheterna. Skulle resultaten visa tvärtom, alltså att det finns en korrelation för dessa termer för unga över tid, så kommer standardfelen vara små, även om robust används (Stock et al. 2019).

5.7 Parallella trender

Vidare bygger analysen på antagandet om parallella trender i sysselsättningsgrad mellan behandlingsgrupp och kontrollgrupp, och att rätt kontrollgrupp valts, vilket innebär att den inte bör skilja sig för mycket från den tänkta behandlingsgruppen (Borjas, 2013). För att kunna tolka interaktionskoefficienten som kausal effekt antar vi i första hand att slump termen inte är korrelerad med interaktion-termerna. Inom Difference- in difference metoden kallas detta även för parallella trender. Detta antagande innebär att utvecklingen av både sysselsättningsgraden och den relativa sysselsättningsgraden över tiden skulle ha varit densamma för behandlings- och kontrollgruppen, om behandlingsgruppen inte hade behandlats. En indikation på att detta antagande håller är att utvecklingen av sysselsättningsgraden är likartad mellan behandlings- och kontrollgruppen upp till och med att behandlingen infördes. För denna undersökning antas att sysselsättningsgraden är likartad mellan behandlingsgruppen, vilket är den yngre gruppen 16-34 år samt kontrollgruppen, vilket är den äldre gruppen 35-64 år de närmsta åren innan reformen infördes år 2007 (Borjas, 2013).

Vad gäller feltermen, drabbades Sverige av finanskrisen år 2008. Även det s.k. jobbskatteavdraget infördes i en första fas år 2007 och förstärktes under 2008-2010. Hur dom olika grupperna kan ha påverkats av detta behöver analyseras för att stödja antagandena om parallella trender.

Finanskrisen

Krisen borde påverkat sysselsättningsgrad och arbetslöshet negativt. Det är därför av intresse att undersöka hur arbetslöshetsutvecklingen och sysselsättningsgradsutvecklingen sett ut för dom olika grupperna under den undersökta perioden. Arbetslöshetsutvecklingen för dom båda grupperna är liknande men arbetslösheten för unga är på generellt högre nivåer och är

mer volatil. I diagram 1 (Appendix 9.3) jämförs arbetslösheten för unga och äldre. Noterbart är att arbetslösheten för unga minskar väsentligt från 2006 till 2007. Men ökar mycket igen från 2007 till 2009.

Det relativt kraftiga fallet av arbetslösheten är intressant att titta närmare på. Förenklingarna i anställningsskyddet som är ämnet för denna uppsats trädde i kraft under 2007 (dock senare delen av året). Det talar emot att den skulle hinna ha en sådan stor effekt på arbetslösheten för gruppen unga. Arbetslösheten stiger ju också relativt kraftigt efter 2007, sysselsättningsgraden för unga minskar också. Minskningen av arbetslösheten för unga beror till stor del i stället på förändringar i arbetskraften.

I diagram 2 (Appendix 9.3) syns en ökning mellan 2006 och 2007 av antalet unga som ej är i arbetskraften med 65500 personer och i diagram 3 (Appendix 9.3) en minskning av unga i arbetskraften med 37200. Mellan 2007 och 2008 är utvecklingen den omvända. Antalet i ej i arbetskraften minskar med 64300 och antalet i arbetskraften ökar med 93800. Följaktligen ökar arbetslösheten för unga igen men på en ännu högre nivå än perioden före krisen. Förändringar i antalet i arbetskraften har den spegelvända utvecklingen. Minskar när ej i arbetskraften ökar och tvärtom.

Förändringar i arbetskraften var precis som förändringar i arbetslösheten mer volatil för unga än äldre. Jämfört med hela perioden är förändringarna i arbetskraften runt finanskrisen mer volatila för unga än före finanskrisen. Den undersökta perioden är relativt kort men svängningarna ser ut att stabilisera sig närmare 2010.

Som framgår av diagram 4 (Appendix 9.3) skiljer sig sysselsättningsgraderna mellan grupperna åt med fallande trend för unga och mer stabil för äldre under perioden.

I diagram 2 och 3 (Appendix 9.3) uppvisar grupperna större skillnader i svängningar. Särskilt tydligt är det perioden mellan 2007-2010, alltså under tidiga finanskris år.

Unga hade redan före 2007 tidsbegränsade anställningar i större utsträckning och uppvisade en högre rörlighet in och ut ur arbetskraften. Enligt den tidigare nämnda buffertteorin är det tidsbegränsade anställningar som företagen använder som buffert för att möta förändringar i efterfrågan. Det är konsekvent med att trenderna före finanskrisen ser mer likartade ut än

under och fram till 2010. Alltså det är när krisen slår till som företagen använder bufferten av tidsbegränsade anställningar för att möta förändrad efterfrågan.

Det förefaller därför som att trenderna är likartade i den mening att båda grupperna över en längre tid påverkas på liknande sätt men att unga påverkas mer av konjunkturen än äldre. Och att det i huvudsak skulle kunna bero på anställningsformerna. Det är också i linje med empirisk forskning som visar på att förenklingar av anställningsskyddet har en förstärkande effekt på in och utflöden på arbetsmarknaden.

Om finanskrisen inte hade inträffat verkar det därför troligt att trenderna fortsatt sett liknande ut. Det som syns i graferna är att unga drabbas konsekvent hårdare och snabbare av konjunkturen än äldre. Men båda grupperna drabbas. Effekten på sysselsättningsgraden för äldre borde rimligen också synas senare än för unga eftersom den gruppen i större utsträckning har fasta anställningar som tar längre tid att avsluta än tidsbegränsade.

Ytterligare ett argument för att buffertteorin kan förklara skillnaderna i trenderna efter finanskrisen är utvecklingen av andel fasta och tidsbegränsade anställningar i respektive grupp. I diagram 5 (Appendix 9.3) jämförs andelen tidsbegränsade och fasta anställningar i respektive grupp.

Under den undersökta perioden syns ett tydligt mönster. Äldre har konsekvent lägre andel tidsbegränsade anställningar och konsekvent högre andel fasta anställningar. Unga har dessutom under perioden 2001-2006 i genomsnitt 29,7% andel tidsbegränsade anställningar och perioden efter 2007, 2008-2010 i genomsnitt 31,5% andel tidsbegränsade anställningar.

Vidare ser man en fallande trend för andelen fasta anställningar i gruppen unga under perioden. Teoretiskt skulle det kunna vara ett tecken på att förenklingen av anställningsskyddet haft den effekten att fler unga får tidsbegränsade anställningar än före förenklingen och att företagen använder konjunkturedgången för att öka antalet tidsbegränsade anställningar. Det är alltså i huvudsak unga som faktiskt får ”behandlingen” tidsbegränsade anställningar. Det talar för att unga kan ses som en behandlingsgrupp och äldre som en kontrollgrupp. Utan behandlingen av förenklingar i anställningsskyddet förefaller det därför rimligt att anta att trenderna för grupperna är åtminstone svagt parallella

med avseende på sysselsättningsgrad och arbetslöshet.

Det är viktigt för läsaren att här notera att den aggregerade sysselsättningsgraden som används ovan inte skall förväxlas med den relativa sysselsättningsgraden som mäts i regressionerna. Dock är dom relaterade till varandra på så vis att i ett läge där det blir fler unga sysselsatta i en bransch relativt äldre, alltså en ökning av den relativa sysselsättningsgraden för unga, så bör det också innebära att den aggregerade sysselsättningsgraden för unga ökar.

Sist men inte minst kanske den noggranne läsaren har noterat att datan som presenterats skiljer sig något från den som används i regressionerna. Det gäller gruppen unga som i diagrammen 1-5 (Appendix 9.3) är 15-34 år och som i regressionerna är 16-34 år. Diskrepansen beror på att datan från Arbetsmarknadsundersökningarna ändrats under den undersökta perioden så skattningar för åren 2001-2010 har i efterhand gjorts med utgångspunkt i 15-34 år för just denna datan.

Att sysselsättningen och arbetslösheten mellan 15 och 16 åringar skulle variera så pass kraftigt att det skulle påverka den generella bilden ses som osannolikt. Den generella sysselsättningen bland barn är relativt låg och det är framför allt vuxna som deltar i arbetskraften och utgör den stora andelen.

Jobbskatteavdraget

Avdraget infördes först under 2007 och förstärktes under 2008-2010. Avdraget har visat sig svårt att utvärdera. Framst eftersom det getts till alla som är sysselsatta. Det finns därför inga tydliga kontroll och behandlingsgrupper som går att jämföra utfallen emellan. Dom studier som gjorts som pekar på positiva effekter på sysselsättningen, är simuleringsstudier som bygger på modeller som i förväg uppskattat effekter som avdraget kan förväntas ha (Edmark, K).

Eftersom det är svårt att utvärdera empiriskt vilka effekter jobbskatteavdraget har haft på sysselsättningen så kan åtminstone ett teoretiskt resonemang föras.

Enligt den ekonomiska standardmodellen borde fler välja att delta i arbetskraften eftersom

man på grund av avdraget får behålla mer av inkomsten själv, fler vill alltså arbeta. Arbeten som tidigare inte uppfattats som lönsamma kan nu bli det och fler accepterar dessa arbeten.

Sammantaget så ökar utbudet av arbetskraft. Antag vidare att efterfrågan på arbetskraft inte har en oändlig elasticitet så minskar i förlängningen också jämviktsbruttolönen. En minskning av lönerna allt annat lika innebär lägre kostnader för företagen som nu i alla fall kan ha ekonomiskt utrymme att anställa fler.

En försvårande omständighet för modellen ovan är minimilöner som i praktiken (genom kollektivavtal) råder i den svenska ekonomin. Tar man hänsyn till minimilöner innebär det att bara den disponibla inkomsten för dem som redan har arbete ökar som en effekt av avdraget. Det bör inte leda till en ökning av sysselsättningen.

Detta är den generella bilden, men hur kan då våra grupper tänkas påverkas. En teoretiskt slutsats skulle kunna vara att minimilönerna stoppar en sänkning av bruttolönerna så att kostnaden för företagen för anställda i både gruppen unga och äldre inte förändras. Det skulle innebära att det inte finns incitament för företagen att anställa fler. I huvudsak skulle disponibla inkomsterna öka för dem som redan har arbete. Möjligtvis skulle fler unga uppfatta det som ännu mer attraktivt att söka arbete när den eventuella disponibla inkomsten blir större.

Sammanfattningsvis är det troligt att finanskrisen slog på samma sätt för unga som äldre men med mycket olika grad. Jobbskatteavdraget kanske gynnar äldre mer inkomstmässigt och det är oklart hur mycket ungas sysselsättning påverkats på grund av förekomsten av svenska minimilöner i kollektivavtal.

Ett sista problem som skulle kunna påverka undersökningen är om sysselsättningsgraden för de båda grupperna skulle ha olika trender, exempelvis eftersom andelen människor som studerar på universitet eller liknande ökar över tid. Det var alltså fler människor som studerade under den andra halvan av mätperioden jämfört med den första halvan. En fördel vid trender som eventuellt ser olika ut, är att vi i modell 3 endast behöver anta att utvecklingen för sysselsättningsgraden i de olika åldersgrupperna bara behöver ha samma olikhet mellan branscher,

6. Resultat

Nedan presenteras resultaten av regressionerna som genomförts i undersökningen och som är utformade enligt difference-in-difference modellen med robusta standardfel. Kapitlet är uppbyggt på så vis att resultaten endast kommer tolka och behandla interaktionstermen. Koefficienten för interaktionstermen är difference-in differences-estimatoren, som representerar den kausala effekten av reformen. Först presenteras effekten av reformen på den relativa sysselsättningsgraden bland unga, sedan presenteras effekten av reformen på branscher med hög andel tidsbegränsade anställningar. Allra sista steget presenterar effekten av reformen på unga inom branscher med hög andel tidsbegränsade anställningar. För att bedöma storleken på ett estimat, relaterar vi det till medelvärdet för utfallsvariabeln, vilket är ca 0,053 (se kap 5.5).

Nedan presenteras resultatet från undersökningen i tre olika tabeller. En för respektive modell.

Tabell 5. Effekten av reformen på unga 16-34 år.

Variabler	Modell 1
dum_yngre	0.0008 (0.017)
dum_reform	0.023 (0.022)
dum_yngre*dum_reform	-0.036 (0.040)
Intercept	0.0521**
N	40

*** p <0.01, ** p <0.05, * p <0.1. Robust standardfel presenteras inom parentes. För ytterligare information om kodningen hänvisas till tabell 3.

Tabell 5 visar att reformen har en negativ effekt på gruppen yngre jämfört med kontrollgruppen (Äldre). Interaktionstermen visar en negativ effekt på 3.6 procentenheter dvs att den relativa sysselsättningsgraden minskade med ca 68% (-0.036/0.053) för yngre jämfört med äldre efter införandet av reformen år 2007. Resultaten motsäger vår första hypotes om att *“den relativa sysselsättningsgraden för unga kommer att öka efter införandet av allmän visstidsanställning”*. Resultatet visar icke signifikanta resultat på samtliga nivåer.

Tabell 6. Effekten av reformen på branscher med hög andel tidsbegränsade anställningar.

Variabler	Modell 2
dum_bransch	-0.055** (0.013)
dum_reform	0.002 (0.022)
dum_bransch*dum_reform	0.001 (0.024)
Intercept	0.079**
N	40

*** p < 0.01, ** p < 0.05, * p < 0.1. Robust standardfel presenteras inom parentes. För ytterligare information om kodningen hänvisas till tabell 3.

Resultaten i tabell 6 visar att reformen har en positiv effekt på branscher med hög andel tidsbegränsade anställningar jämfört med andra branscher. Interaktionstermen visar en positiv effekt på 0.1 procentenheter dvs att införandet av reformen 2007 innebar en ökning i den relativa sysselsättningsgraden med ca 1.9% (0.001/0.053) i branscher med hög andel tidsbegränsade anställningar. Hypotes 2 “Att den relativa sysselsättningsgraden i branscher med låg andel tidsbegränsade anställningar kommer att öka efter införandet av reformen” får inget stöd i vår undersökning. Tabellen visar ingen statistiskt signifikant resultat.

I tabellerna 5 och 6 jämför vi den relativa sysselsättningsgraden för unga med äldre (tabell 5) och branscher med låg respektive hög andel tidsbegränsade anställningar (tabell 6).

Problemet med detta är att jämförelsegruppernas sysselsättningsgrad skiljer sig mycket åt. I vår nästa regression tar vi analysen ett steg vidare och skattar en så kallad “triple-difference” modell, där vi jämför inkomparerar ålders-, bransch och tidsdimensionerna.

Tabell 7. Effekten av reformen på den yngre gruppen i branscher med hög andel tidsbegränsade anställningar.

Variabler	Modell 3
dum_yngre	-0.016 (0.026)
dum_bransch	-0.063 (0.021)
dum_reform	0.006 (0.031)
dum_yngre#dum_bransch	0.009 (0.028)
dum_yngre#dum_reform	-0.013 (0.045)
dum_bransch#dum_reform	0.007 (0.031)
dum_yngre*dum_bransch*dum_reform	0.004 (0.047)
Intercept	0.091**
N	40

*** p < 0.01, ** p < 0.05, * p < 0.1. Robust standardfel presenteras inom parentes. För ytterligare information om kodningen hänvisas till tabell 3.

Tabell 7 visar att reformen har en positiv effekt på unga inom branscher med hög andel tidsbegränsade anställningar gentemot äldre inom andra branscher. Interaktionstermen visar en positiv effekt på 0.4 procentenheter, dvs att införandet av reformen innebar att den relativa sysselsättningsgraden ökade med 8% (0.004/0053) för unga inom branscher med hög andel tidsbegränsade anställningar, vilket ej stämmer överens med vår hypotes 3, att "*den relativa sysselsättningsgraden för unga i branscher med låg andel tidsbegränsade anställningar kommer att öka efter införandet av reformen*". Resultatet är inte statistiskt signifikant.

7. Diskussion

Uppsatsens syfte var att undersöka effekterna på den relativa sysselsättningsgraden för unga i och med ändringarna av LAS år 2007. En av reformens syften var att öka sysselsättningsgraden för just unga, och då det inte finns någon tidigare forskning som

behandlar denna reform och för just denna grupp, är det relevant att kontrollera för det. Den här undersökningen kan inte påvisa någon effekt vad gäller den relativa sysselsättningsgraden av ändringen i LAS år 2007 för unga gentemot äldre under den uppmätta perioden.

Avsnittet kommer behandla undersökningens framtagna resultat, diskussion om resultatet, samt även slutsatser och förslag till vidare forskning.

Resultatet visar en relativ svag negativ icke signifikant effekt på den relativa sysselsättningen för unga i samband med införandet av reformen. Resultatet visar att den relativa sysselsättningsgraden minskade med 68% för den yngre gruppen jämfört med den äldre gruppen, efter att ändringar i LAS slog igenom år 2007. Dessa resultat går alltså emot reformens syfte. Målet var att öka sysselsättningsgraden för utsatta grupper, varav unga var en av dem vilken reformen skulle ha effekt på. Därmed kan vi förmedla att utifrån undersökningens resultat, innebär det att reformen inte var en lyckad reform ur perspektivet för ungas sysselsättning.

År 2007 infördes det första jobbskatteavdraget och år 2008 inträffade finanskrisen, vilka båda sammanföll under samma period som ändringarna i LAS år 2007. Detta gör det därför komplicerat att analysera reformens effektivitet gällande den relativa sysselsättningsgraden för unga, då ett av jobbskatteavdragets syften var att öka sysselsättningsgraden samt att finanskrisen slog hårt på alla grupper i samhället. Unga var i det här fallet inget undantag.

Resultaten i undersökningen kan diskuteras eftersom samtliga resultat var icke- signifikanta, och i princip obefintliga. Vidare innebär det att man kan diskutera frågan om trovärdighet för resultaten vilket också kan göra det mer komplicerat att dra slutsatser. Införandet av allmän visstidsanställning motiverades bl.a. med att det skulle öka sysselsättningen i s.k. marginalgrupper. Vi har särskilt tittat på huruvida sysselsättningen för gruppen unga har förändrats i den riktningen efter införandet.

Vi har inte kunnat påvisa någon signifikant effekt, så vår studie ger inte stöd för att reformen har haft den effekt som framförts som argument. Även om studier på aggregerad sysselsättning och ungas sysselsättning spretar och kan visa på både negativa, positiva och obefintliga effekter, stämmer våra resultat (ingen signifikant effekt) med senare studier som

framförallt pekar på att dom spretande resultaten kan bero på interaktionen mellan flera institutioner på arbetsmarknaden, samt landspecifika faktorer.

8. Slutsats

Regressionerna påvisar inga signifikanta effekter. Det går därmed inte att klargöra dom effekter vi formulerat i hypoteserna. Resultaten ger alltså inte stöd för att införandet av allmän visstidsanställning ökat den relativa sysselsättningen för unga.

Varför det inte gått att se en effekt skulle kunna bero på flera saker. Från tidigare forskning finns tecken på att anställningsskyddet har flera och ibland motverkande effekter. Dessutom kan effektiviteten av förenklingar i anställningsskyddet bero på andra institutioner på arbetsmarknaden.

Under den undersökta perioden inträffade också två väsentliga makroekonomiska förändringar. Den ena är finanskrisen och den andra är jobbskatteavdraget.

Sammantaget skulle alltså en effekt kunna finnas men den syns inte på grund av andra faktorer som inte tagits med i regressionerna. Det är i linje med annan forskning som just påpekar att det är interaktionen mellan flera delar av arbetsmarknaden och den makroekonomiska miljön som ger dom största effekterna oavsett graden av strikthet i anställningsskyddet.

Framtida forskning bör därför undersöka interaktioner mellan flera faktorer på arbetsmarknaden för att hitta effekter på sysselsättningen för unga.

9. Referenser

Abadie, Alberto. 2005. Semiparametric Difference-in-Differences Estimators. *Review of Economics Studies*, 72(1).

Addison, J. and P. Teixeira (2005). "What Have We Learned about the Employment Effects of Severance Pay? Further Iterations of Lazear Et al." *Empirica* 32(3-4): 345-368.

Addison, J. T. and J. L. Grosso (1996). "Job Security Provisions and Employment: Revised Estimates." *Industrial Relations: A Journal of Economy and Society* 35(4): 585-603.

Allard, G. and P. H. Lindert (2006). *Euro-Productivity and Euro-Jobs since the 1960s: Which Institutions Really Mattered?* Cambridge, Mass., USA.

Amuedo-Dorantes, C. and M. Á. Malo (2008). *How are fixed-term contracts used by firms? An analysis using gross job and worker flows*, Emerald Group Publishing Limited.

Avdagic, S. (2015). "Does deregulation work? reassessing the unemployment effects of employment protection." *BJIR*.

Bassanini, A. (2006). *Employment Patterns in OECD Countries: Reassessing the Role of Policies and Institutions*, Paris: OECD Publishing.

Bassanini, A. and D. Venn (2007). "ASSESSING THE IMPACT OF LABOUR MARKET POLICIES ON PRODUCTIVITY: A DIFFERENCE-IN-DIFFERENCES APPROACH." *OECD Social, Employment, and Migration Working Papers*(54): 1-67.

Bertola, G., et al. (2007). "Labor market institutions and demographic employment patterns." *Journal of Population Economics* 20(4): 833-867.

Bertola, G. and R. Rogerson (1997). "Institutions and labor reallocation." *European economic review* 41(6): 1147-1171.

Biewen, M. (2010). "Unemployment persistence is there evidence for stigma effects?" *Economics letters*.

Blanchard, O. and A. Landier (2002). "THE PERVERSE EFFECTS OF PARTIAL LABOUR MARKET REFORM: FIXED-TERM CONTRACTS IN FRANCE." *Economic Journal* 112(480): F214-F244.

- Boeri, T. (2007). "Two tier reforms of employment protection a honeymoon effect?" *The economic journal*.
- Borjas, George. 2013. *Labor Economics* (6th edition.). New York: The McGraw-Hill Companies, Inc.
- Botero, J., et al. (2004). "The regulation of labor." *Quarterly journal of economics* cxix(4): 1339-1382.
- Böckerman, P. (2004). "Perception of Job Instability in Europe." *Social Indicators Research* 67(3): 283-314.
- Feldmann, H. (2003). "Labor market regulation and labor market performance evidence based on surveys among senior business executives." *Kyklos*.
- Friesen, J. (1996). "The Response of Wages to Protective Labor Legislation: Evidence from Canada." *Industrial and Labor Relations Review* 50(2): 243-255.
- Gatti, D. (2007). *Employment Performance and Institutions: New Answers to an Old Question*, Institute for the Study of Labor (IZA). 2731.
- Hill, R Carter. Lim, Guay. Griffiths, William E. 2011. *Principles of Econometrics*, 4th edition. Danvers; John Wiley & Sons, Inc
- Heckman, J. J. (2000). "The cost of job security regulation evidence from Latin American labor markets." *Economia*.
- Howell, D. R., et al. (2007). "Are protective labor market institutions at the root of unemployment? a critical review of the evidence." *Capitalism and Society*.
- Lazear, E. P. (1990). "Job Security Provisions and Employment." *The Quarterly Journal of Economics* 105(3): 699-726.
- Lindbeck, A. and D. J. Snower (2001). "Insiders versus Outsiders." *Journal of Economic Perspectives* 15(1): 165-188.
- Messina, J. and G. Vallanti (2007). "Job flow dynamics and firing restrictions: Evidence from Europe." *Economic Journal* 117(521): F279-F301.

- Nickell, S. and R. Layard (1999). Labor market institutions and economic performance. *Handbook of Labor Economics*. O. Ashenfelter and D. Card, Elsevier. 3, Part C: 3029-3084.
- Noelke, C. (2016). "Employment Protection Legislation and the Youth Labour Market." *European Sociological Review* 32(4): 471-485.
- Norlander, P., et al. (2020). "The Role of Psychological Stigmatization in Unemployment Discrimination." *Basic and applied social psychology* 42(1): 29-49.
- Pica, G. (2007). *Employment Protection Legislation and Wages*, Institute for the Study of Labor (IZA). 2680.
- Rodriguez-Palenzuela, D. (2002). Youth unemployment in the OECD: demographic shifts, labour market institutions, and macroeconomic shocks, European Central Bank. 0155.
- Scarpetta, S. (1996). "Assessing the role of labour market policies and institutional settings on unemployment: a cross-country study." *OECD Economic Studies* 26: 43-98.
- Schivardi, F. (2008). "Identifying the effects of firing restrictions through size-contingent differences in regulation." *Labour economics*.
- Skedinger, P. (1995). "Employment policies and displacement in the youth labour market." *Swedish economic policy review*.
- Stock, James H. Watson, Mark W. 2019. *Introduction to econometrics, global edition, 4:e upplagan*. Pearson education.
- Sverige Utredningen om en moderniserad, a. (2020). *En moderniserad arbetsrätt*, Stockholm : Norstedts juridik.
- Arbetsmarknadsdepartementet (2019). *En moderniserad arbetsrätt (2019) Dir. 2019:17* Stockholm: Regeringskansliet.
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2019/04/dir.-201917/>

9.1 Externa länkar

Prop. 1996/97:16

<https://www.regeringen.se/49baeb/contentassets/810049d69d7947a29183ea97cc1a9d26/en-arbetsratt-for-okad-tillvaxt>

Prop. 2006/07:111

<https://data.riksdagen.se/fil/62F86C67-6304-4AAA-94B7-098633A71D00>

Prop. 2005/06:185

<https://data.riksdagen.se/dokument/GT03185>

Riksrevisionen RiR 2009:20 Jobbskatteavdraget

https://www.riksrevisionen.se/download/18.78ae827d1605526e94b2e26a/1518435473159/RiR_2009_20.pdf

(2021-05-17)

Riksbanken, 2018 - Finanskrisen 2007-2010

<https://www.riksbank.se/sv/finansiell-stabilitet/riksbankens-uppdrag-inom-finansiell-stabilitet/krisantering-vid-en-finansiell-kris/finanskrisen-2007-2010/> (2021-05-20)

SCB, 2021 - Sveriges BNP

<https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/samhallets-ekonomi/bnp-i-sverige/> (2021-05-20)

SCB, 2020 - ”Coronakrisen skiljer sig från tidigare kriser”

<https://www.scb.se/hitta-statistik/redaktionellt/coronakrisen-skiljer-sig-fran-tidigare-kriser/> (2021-05-20)

SFS 2006:440:++++

<http://rkrattsdatab.gov.se/SFSdoc/06/060440.PDF>

SFS 2007:391:

<http://rkrattsdatab.gov.se/SFSdoc/07/070391.PDF>

9.2 Källdata

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_AM_AM0208_AM0208B/YREG20/

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_AM_AM0401_AM0401I/NAKUSysseAnk2Ar/

9.3 Appendix

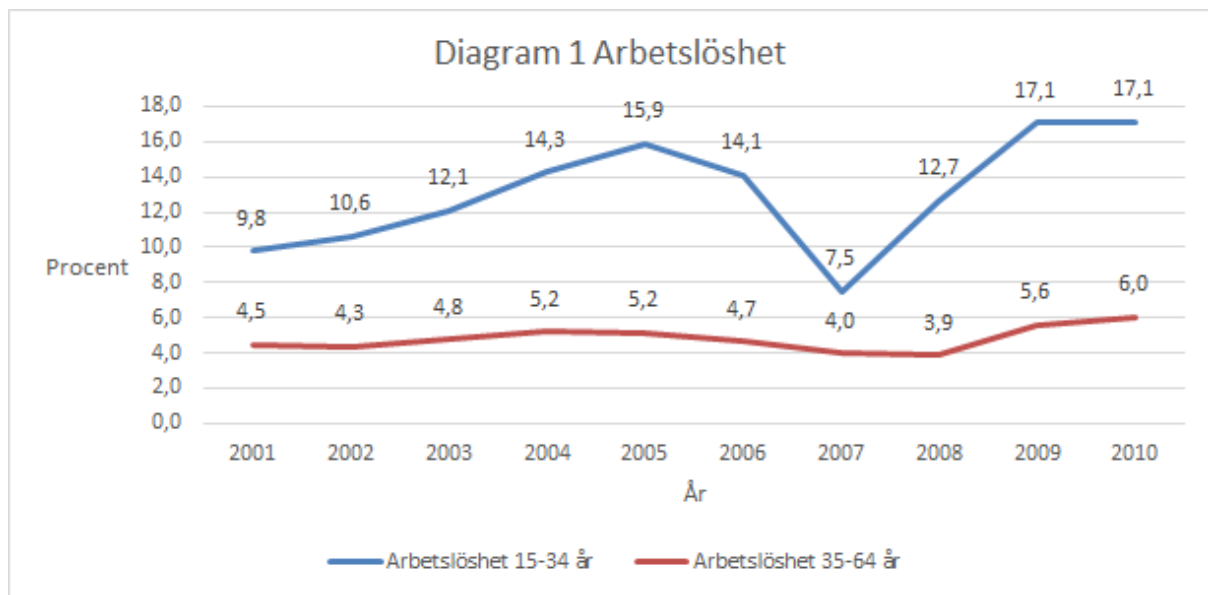

Diagram 2 Förändring av ej i arbetskraften

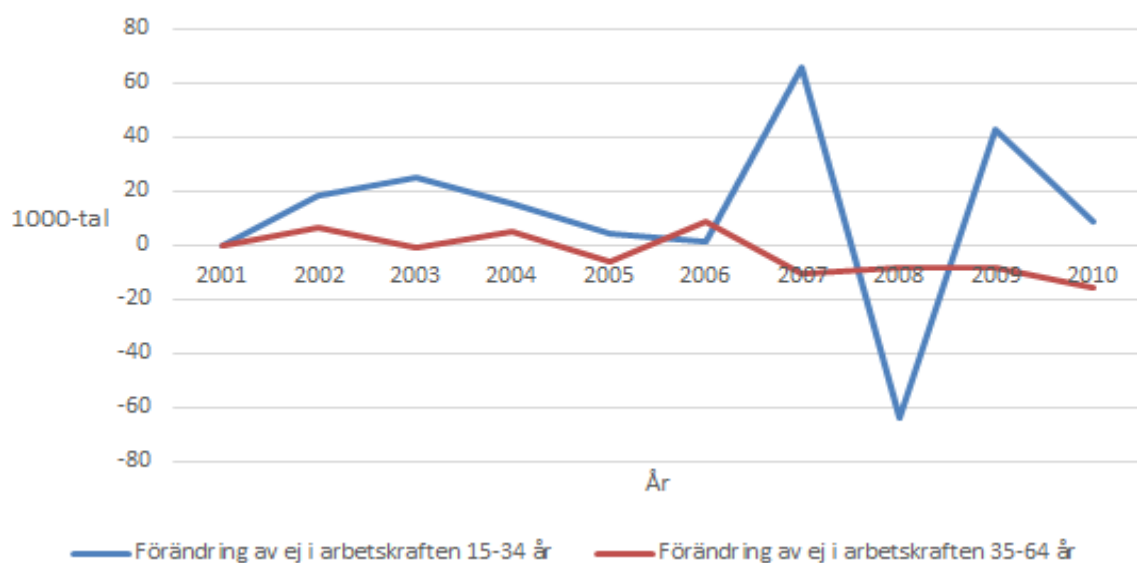

Diagram 3 Förändring av i arbetskraften

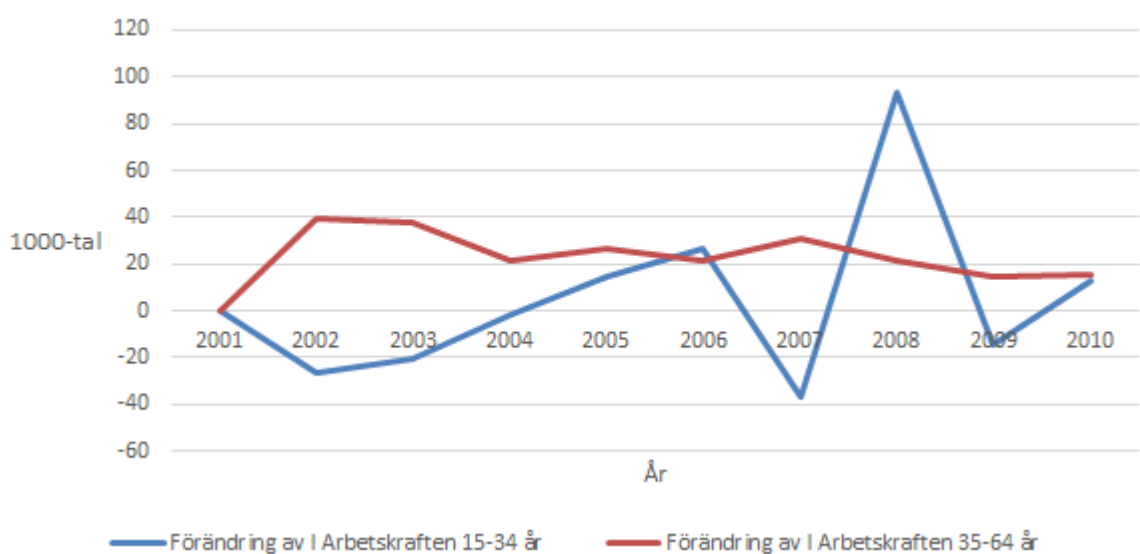

Diagram 4 Sysselsättningsgrad

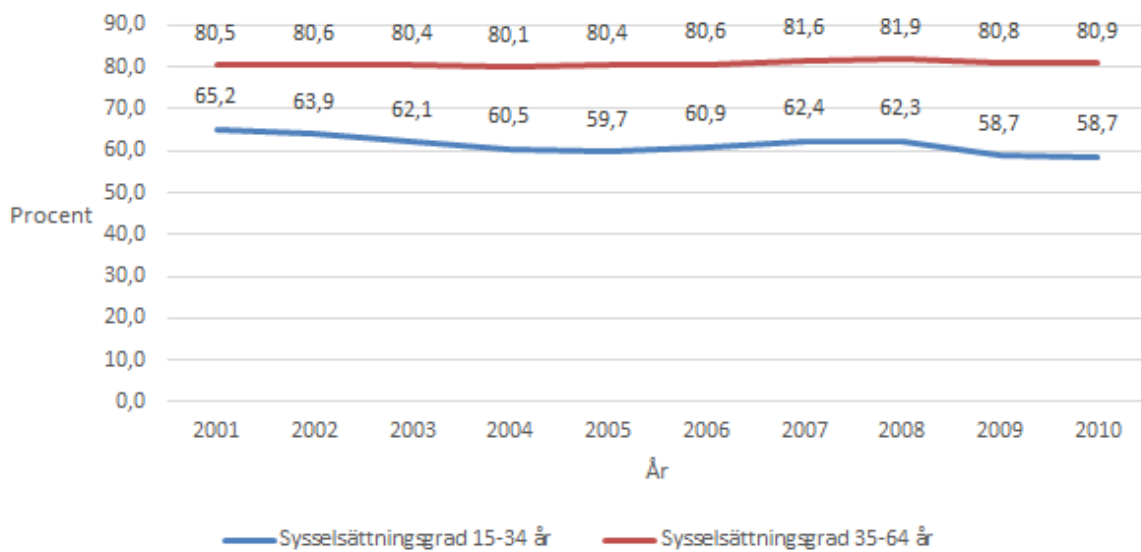
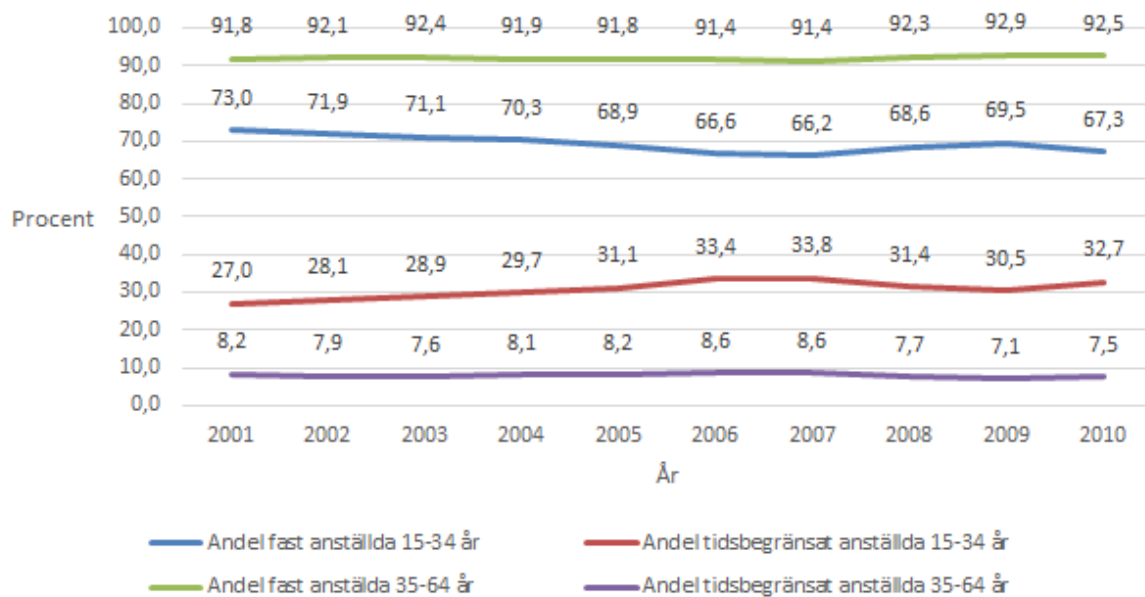

Diagram 5 Andel tidbegränsat och fast anställda

Lista över alla 40 observationer för den beroende variabeln

```
. list Sysselsättningsgrad
```

	Syssels~d
1.	.00520823
2.	.00656041
3.	.0054839
4.	.00648432
5.	.00578732
6.	.0064304
7.	.00548841
8.	.00642039
9.	.00639251
10.	.00617997
11.	.03071775
12.	.03043386
13.	.02937761
14.	.04040561
15.	.03131336
16.	.04262582
17.	.03677002
18.	.04480541
19.	.03588759
20.	.04470996
21.	.12610449
22.	.12284464
23.	.12231531
24.	.12245009
25.	.12263903
26.	.12270743
27.	.12498435
28.	.12769778
29.	.12192086
30.	.12362069
31.	.03874759
32.	.04802634
33.	.04780798
34.	.0401132
35.	.04022447
36.	.04920561
37.	.04093645
38.	.04092517
39.	.04082114
40.	.05391041

